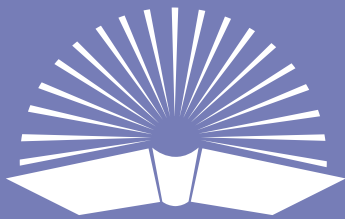

myShliach
מהלקה לדוברי עברית

חברותא

חומר לימוד שבועי

פרשת
יתרו

myshliach.net

יתרו

לקו"ש חלק א' ע' 141 ואילך
 מחורגם ללה"ק

ואמנם הם קיימו גם מצוות בגשמיות, אלא שהיה זה משום שהיו "מרכבה" לאלקות גם באברי גופם² (הם היו כה בטלים להקב"ה עד שלא היו כלל מציאות לעצמם, כמו מרכבה שכל תנועה שלה בטלה לרצון הרוכב), לכן עבודתם הרוחנית חדרה בכל מציאותם עד שהתבטאה גם בדבר גשמי. אבל לא היתה הכונה לפעול בתוך הגשמי; הגשמי היה רק ביטוי של הענין הרוחני (לכן אז, אצל האבות, לא היה נוגע כל כך באיזה דבר גשמי תתבצע המצוה, כידוע³, שיעקב אבינו המשיך על ידי ה"מקלות" את אותן המשכות עליונות, שאנו ממשיכים, עתה, לאחר מתן תורה, על ידי מצות תפילין, וכיו"ב בשאר מצוות).

לא כן המצוות שאנו מקיימים לאחר מתן תורה, שיש בהם הכח להמשיך קדושה גם בדברים הגשמיים, שהגשמי עצמו יהיה קדוש, ולכן ברוב המצוות ככולן, דרושים לדבר הגשמי

א. דובר פעמים רבות, שהחידוש במתן תורה הוא לחבר ולאחד מעלה עם מטה ומטה עם מעלה. לפני מתן תורה היתה הגזירה: "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם"¹, רוחניות וגשמיות היו שני עולמות שונים שלא היו יכולים להתמוזג יחד. ובמתן תורה ביטל הקב"ה את הגזירה ואני המתחיל, שנתן לישראל את הכח, על ידי קיום המצוות, לחבר ולאחד גשמיות (ארץ) עם רוחניות (שמים).

לכן המצוות של האבות לפני מתן תורה – אף שקיימו כמה מצוות בדברים גשמיים – לא היה בכחן להחדיר קדושה בדברים הגשמיים שבהם נעשו המצוות, שגם הם יתקדשו, שכן אז לא היתה עדיין האפשרות לחבר קדושה של רוחניות עם דברים גשמיים.

מטרת מצוות האבות היתה בעיקר – להמשיך גילוי אלקות ברוחניות,

תורה), המאחדים בתוכם, בהשקפה ראשונה, שני סוגי מצוות שונות זו מזו לגמרי ביסודם⁶:

הדברות הראשונות, אנוכי, לא יהי' לך וכו', מבטאות ומגלות את הענינים הכי עמוקים באחדות השם; ואילו האחרות מכילות ציווים פשוטים כל כך כמו לא תרצח ולא תגנוב, המובנים גם בשכל האנושי הממוצע.

ובכך שהקב"ה כלל בעשרת הדברות את שני סוגי הציווים, מרומזת איפוא ההתאחדות של המעלה עם המטה, שנתחדשה בעת מתן תורה – וזה בשני אופנים: א) "העליונים ירדו לתחתונים", ב) "והתחתונים יעלו לעליונים".

"העליונים" – הדברות של "אנוכי" ו"לא יהיה לך" – "ירדו לתחתונים" – שגם בציווים של "לא תרצח" ו"לא תגנוב"; גם באותן מצוות המובנות בשכל האנושי, צריך שיהיה מורגש בהן היסוד והכוח האלוקי שבהן – "אנכי הוי' אלקיך". ומצוות אלו יש לקיים לא רק⁷ משום שהשכל האנושי מבין כך, כי אם משום שכך נצטוו מ"אנכי הוי' אלקיך". יתרה מזו – זה צריך להיות עיקר הטעם לקיום לא

כמה וכמה ענינים כדי שאפשר יהיה לקיים בו המצוה⁴.

ב. הכח שניתן בהמצוות על ידי מתן תורה, שימשיכו קדושה בדברים הגשמיים, נובע מבחינת אלקות שהוא נעלה ממטה ומעלה; ובהיותו בלי גבול האמיתי, שאינו מוגבל בגדרי מעלה ומטה, הוא נותן את הכח לחבר ולאחד שניהם יחדיו.

מזה מובן, שהחידוש של המצוות שמקיימים אותן לאחר מתן תורה, הוא לא רק בכך שהמצוות פועלות על המטה, שהגשמיות נעשית קדושה, אלא שגם המצוות עצמן הן בדרגה גבוהה יותר: המצוות שקיימו לפני מתן תורה שהיו מוגדרים בגדר של "מעלה", לא היה בהם הכח של עצמותו ית', ומשום כך לא היו יכולים להתאחד עם גשמיות. אבל המצוות שלאחר מתן תורה, יש בהם כח העצמות⁵, שאינו מוגדר ח"ו בשום הגבלות של מעלה ומטה – בכוחם לחבר ולאחד רוחניות (מעלה) עם גשמיות (מטה).

ג. הענין האמור לעיל שנתחדש בעת מתן תורה, מרומז גם בעשרת הדברות (שניתנו בגלוי בשעת מתן

תרצח ולא תגנוב.

הפרדתן של "לא תרצח" ו"לא תגנוב" מן ה"אנכי" ו"לא יהי' לך", ומסירתן ביד בינת אנוש,

לא תיתכן, קודם כל משום ש"על כל פשעים תכסה אהבה"^{7*}, ואהבתו העצמית עלולה לבלבלו כל כך, עד שעבירה תתפרש כ"מצוה" (ובודאי שאז אי אפשר להזהר מ"לא תרצח" ו"לא תגנוב" בדקות יותר, כמו שפיכת דמים על ידי "הלבנת פני חברו"⁸, גניבת דעת וכיו"ב),

כשם שאם יניח אדם אצבע על עינו, תסתיר האצבע הקטנה – מצד זה שהיא קרובה אליו – את כל העולם מסביבו; כך גם כיון ש"אדם קרוב אצל עצמו"⁹, עלולה אהבת עצמו לכסות על הכל, עד אפילו על "פשעים" – אלו המרדים¹⁰ (עבירות הנעשות במזיד);

אלא שגם אם היתה אפשרות לקיים מצוות מצד שכל אנושי, הרי זו משימתו של האדם, לאחד את כל מעשיו אפילו הפשוטים ביותר, עם "אנכי הוי' אלוקיך". ולכן צריך שיורגש אצלו ה"אנכי" בכל דבר שעושה; וגם מעשים טובים המובנים בשכל הפשוט צריכים להיות חדורים אלקות,

וכדיוק לשון רז"ל¹¹: "אילמלא לא ניתנה תורה (ח"ו)¹² – היינו למדין צניעות מחתול וגזל מנמלה" – היינו שומרים את חוקי המוסר (לפחות באותה מידה) של בעלי החיים, מהם היינו למדים אותם (כי אלמלא מתן תורה, לא היה יכול להיות חיבור של מעלה עם מטה, לחבר את הענינים הנחותים ביותר עם אלקות). אולם מש"ניתנה תורה", וניתן הכח לאחד מעלה עם מטה, הרי אפילו המדות טובות שישנם גם אצל בעלי חיים, צריכות להיות חדורות קדושת התורה, ושיקויימו המצוות בקבלת עול מלכות שמים, משום שהקב"ה צווה עליהם.

"והתחתונים יעלו לעליונים": אפילו כשמדובר על אלה השייכים ר"ל לרצוח ולגנוב, ובכדי לשלול מהם את ה"לא תרצח" וה"לא תגנוב" צריכים את הקולות ואת הלפידים עם כל הרעש של מתן תורה, שהקב"ה בעצמו עומד וצועק עליו: "לא תרצח" ו"לא תגנוב"; גם אלה נדרשים – ש"יעלו לעליונים", גם להם תהא התבוננות וידיעה באלקות, שהיא החכמה הנעלית ביותר – כפי שהרמב"ם מבאר בהקדמתו ל"מורה נבוכים", שחכמת אלקות באה – לאחר הקדמת כל החכמות שלפני זה –

בשכל, אפשר לומר "אלקיך" – כלומר: שאתה יכול להשיגו¹⁶.

שם "הוי" מורה על בחינה ודרגת גילוי של אלקות הנעלית מן הבריאה והגבלות הטבע שלה. "הוי" פירושו ה' הוה ויהי' כאחד¹⁷, שלשת הזמנים, עבר הוה ועתיד, שאינם יכולים להיות יחד. כי הוי' הוא למעלה מהזמן ומהטבע – ולגביו היה הוה ויהיה הוא כאחד. (שבזה מתבטא הבדל בין אמונת ישראל לבין אמונת חסידי אומות העולם. לאומות העולם ידוע רק על שם אלקים, המלוּבש בטבע: "אלקים יענה את שלום פרעה"¹⁸, פרעה יש לו שייכות רק לשם אלקים, אבל לגבי שם הוי' אמר פרעה¹⁹: "מי הוי' אשר אשמע בקולו גו' לא ידעתי את הוי'" – דרגת האלקות שלמעלה מהטבע אינה מתקבלת עליהם).

"אנכי" הוא עצמותו יתברך, שאותו לא ניתן לציין בשום אות ובשום רמז, וכמאמר²⁰: "אנכי מי שאנכי דלא אתרמיז לא בשום אות וקוץ", כלומר, שהוא נעלה לא רק מגילוי "אלקים בגימטריא הטבע", אלא גם נעלה מגילוי הוי' שלמעלה מהטבע; הוא אינו מוגבל בשום הגבלות, לא בהגבלה של טבע ולא בהגבלה של

ובידיעת אלקות עצמה, נדרשת מהם אפילו הידיעה ב"אלקיך", ואפילו ב"הוי'", ואפילו ב"אנכי", עצמותו בכבודו ובעצמו, כפי שיבואר לקמן.

ד. הענין האמור לעיל, על החיבור של מעלה ומטה והכח שניתן לכך, רמוז גם בשלש התיבות הראשונות של עשרת הדברות – "אנכי הוי' אלקיך", שלש תיבות אלו מציינות שלש מדריגות כלליות בגילוי אלקות:

"אלקים" מסמל את האלקות כפי שהיא מתלבשת בבריאה – בכל נברא מתלבש כח אלוקי המתגלה לפי מצבו של הנברא¹³. לכן "אלקים" הוא לשון רבים (כמ"ש "אלקים קדושים")¹⁴, כי בחינת האלקות המתלבשת בבריאה יש בה אופני גילוי שונים, בכל נברא כוח מיוחד המותאם לו, ולכן גם "אלקים בגימטריא הטבע"¹⁵, כי בחינה זו באלקות מתלבשת בתוך הבריאה שהוגבלה בחוקי טבע על ידי הקב"ה.

זהו גם פירוש הלשון "אלקיך" (בכ"ף), אלקים שלך, (ששם זה הוא היחיד משמותיו של הקב"ה המתייחס לנבראים: אלקיך, אלקינו, אלקיכם, וכיו"ב), כי מאחר שהשם מצייין את הבחינה באלקות המצמצמת עצמה לפי הנבראים, ויש מקום להשגת בחינה זו

שאינו מוגדר בשום הגבלה, וממנו בא החיבור של הוי' – למעלה מטבע ושכל של נבראים – עם אלקיך, הדרגא של אלקות באופן שהשכל יכול להשיג בה השגה כל שהיא, ודבר זה מתבטא במצוות: כאמור לעיל, שצריך לאחד את ה"לא תרצח" ו"לא תגנוב" – עם הדברות הראשונות, "אנכי" ו"לא יהיה לך", המכילים בתוכם את הענינים הנעלים ביותר של אחדות השם.

(משיחת ש"פ משפטים תשכ"ב)

למעלה מהטבע, שלכן הוא יכול לאחד אותם יחדיו (הגילוי של "אנכי" היה בקדשי קדשים – שם היה מצד אחד מקום הארון אינו מן המדה²¹, ובה בשעה היה צריך להיות דוקא במדה של אמתיים וחצי ואמה וחצי²² – מקום ולמעלה מהמקום, גבול ובלי גבול כאחד).

וזהו פירוש "אנכי הוי' אלקיך":
במתן תורה ניתן הכח של "אנכי"

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה
התרגום באחריותם בלבד!

יתרו

מתורגם ללה"ק

כַּאֲשֶׁר בָּא יִתְרוֹ, וְרָאָה אֶת מֹשֶׁה יוֹשֵׁב מִן הַבְּקָר עַד הָעֶרֶב לִשְׁפֹט אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, טָעַן לִפְנֵי מֹשֶׁה שֶׁהוּא עֲלֹוֹל לְכַרְעַ תַּחַת הַנֶּטֶל. יִתְרוֹ יָעַץ לְמֹשֶׁה עֲצָה פְּשׁוּטָה: לְמַנּוֹת שְׂרֵי אֲלָפִים, שְׂרֵי מֵאוֹת, שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת, שִׁישְׁפְּטוּ אֶת הָעָם וַיִּסְרוּ מֵעַל מֹשֶׁה אֶת הַנֶּטֶל הָעֶצוּם.

מתעוררת השאלה: האם משה, מנהיג ישראל, הרוצה הנאמן, לא חש בעצמו שהמצב מסכן עבורו? כיצד יתכן שהוא עצמו לא הגה את הרעיון הפשוט שהציע לו יתרו?!

התשובה לכך היא: לפי מצבו ודרגתו של משה היתה דרכו נכונה. משה עצמו הוא זה שקבל את התורה בהר סיני מפי הגבורה. משה קבל את התורה

בְּדַרְגָּהּ שֶׁל 'רֵאִיָּה', וְכִךְ הוּא הַעֲבִירָה לְעַם יִשְׂרָאֵל. אִישׁ מַלְבְּדוֹ לֹא יִכַּל לְלַמֵּד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ שְׁעֵשָׂה זֹאת מִשָּׁה, כִּינּוֹן שָׂרָק הוּא קִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה. אֵינּוּ דוֹמָה לְמוֹד הַתּוֹרָה מִפִּי מִי שֶׁ"רֵאָה" לְלַמּוֹד מִפִּי מִי שָׂרָק "שָׁמַע".

מִשָּׁה רִבְּנוּ, כְּאֲשֶׁר לָמַד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, פָּעַל עֲלֵיהֶם וְהֵעֵלָה אוֹתָם, עַד שֶׁלָּמַד אוֹתָם בְּדַרְגָּתוֹ הוּא. מִשָּׁה רוֹמֵם אֶת עַם יִשְׂרָאֵל וְקִרְבָּם לְמַעֲלָתוֹ. מִנְקֻדַּת מִבְּטוֹ שֶׁל מִשָּׁה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר שְׁמִיּוּשָׁהוּ אַחַר יִתְעַרֵב וְיִתְחַלֵּק עִמּוֹ בְּעַל הוֹרָאת הַתּוֹרָה לְעַם וּבְעַל הַדִּינּוֹת וְהַמְשַׁפֵּט, וְכִךְ אֲכֵן נִהַג מִשָּׁה.

יִתְרוֹ, לְעֵמֶת זֹאת, לֹא רָאָה אֶת הַדְּבָרִים כְּפִי שֶׁהֵם בְּעַמְדָתוֹ הַנְּעֻלִית שֶׁל מִשָּׁה, אֲלָא הוּא הַתְּבוּנָן מִנְקֻדַּת מִבְּטוֹ הוּא. יִתְרוֹ, שֶׁהָיָה גֵר, רָאָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהֵם, בְּדַרְגָּתָם הַטְּבָעִית, בְּלִי הַהֲתַעֲלוֹת שְׁגוּרָם לָהֶם מִשָּׁה. לְכֵן טָעַן יִתְרוֹ שְׁשִׁפִּיטַת הָעַם לֹא צְרִיכָה לְהַתְּבַצֵּעַ רַק עַל יְדֵי מִשָּׁה עֲצֻמוֹ, אֲלָא יֵשׁ לְמִנּוֹת חֲכָמִים שִׁיִּסִּיעוּ בִּידּוֹ. כְּאֲשֶׁר פּוֹנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַנְיָנֵיהֶם, כְּאֲשֶׁר הֵם רְבִים בֵּינֵיהֶם – אֵין לְכִךְ כָּל קֶשֶׁר לְדַרְגָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה. כְּשֶׁהֵם שְׁקוּעִים בְּעַנְיָנֵיהֶם הֵם אֵינָם מִתְּעַלִּים לְרִמָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה וְאֵינָם מְסַגְּלִים לְלַמֵּד בְּאִפְסָן לְמוֹדוֹ הַגְּבוּהָ שֶׁל מִשָּׁה. לְכֵן, אָמַר יִתְרוֹ, מִתְּאִים שִׁיִּלְמְדוּ עַל יְדֵי אַחֲרִים שִׁיִּמְנּוּ עַל יְדֵי מִשָּׁה.

הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא הַסְּפִים לְעֵצַת יִתְרוֹ. יֵשׁ לְדַאֵג לְעַם יִשְׂרָאֵל שִׁיִּצְלִיחוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה לֹא רַק כְּאֲשֶׁר מִשָּׁה נִמְצָא לְצַדָּם, אֲלָא אַף לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שֶׁל מִשָּׁה, בְּעַת שִׁיִּכְנָסוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל יְדֵי רֵאשִׁי אֲלִפֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבָדוֹרָם.

הַשֵּׁם "יִתְרוֹ" נִתֵּן לוֹ "עַל שֵׁם שִׁיִּתֵּר פָּרְשָׁה אַחַת בַּתּוֹרָה". פָּרְשָׁה זוֹ לֹא נֶאֱמְרָה בְּזִכְרוֹתוֹ שֶׁל יִתְרוֹ, אוֹ נִכְתְּבָה בְּעֵטִיו, אֲלָא פָּרְשָׁה זוֹ מֵהוּוֶה יִתְרוֹן – "יִתְרוֹ" – שֶׁנִּפְעַל בַּתּוֹרָה בְּזִכְרוֹת יִתְרוֹ. עֵצַת יִתְרוֹ הַתְּחִילָה סִדֵּר הַנְּהַגָּה חֲדָשׁ שֶׁלֹּא הָיָה קִדְּם לְכֵן: לְמוֹד תּוֹרָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהֵם, בְּדַרְגָּתָם. גַּם כְּאֲשֶׁר יְהוּדֵי נִמְצָא בְּדַרְגָּה נְמוּכָה הוּא מְצַלִּיחַ לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַחֲדִיר אֶת אוֹר הַתּוֹרָה לְכָל פְּנֵה נִדְחַת בְּעוֹלָם, כִּךְ מִתְּקִים רְצוֹן ה' "לְהִיּוֹת לוֹ יִתְפָּרֵךְ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים".

(מעובד על-פי 'לקוטי שיחות' חלק טז, עמ' 203-208)

בפרשת השבוע קוראים לנו על מתן תורה ועל עשרת הדיברות שניתנו באותו מעמד נשגב. חז"ל מגדירים את השינוי שנעשה בעולם בעת מתן תורה, בכך שעד אז הייתה גזירה שעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים, והיינו שהיה חילוק ומסך מפריד בין העולם הזה הגשמי והתחתון לעולמות העליונים והרוחניים. כשהגיע מתן תורה וכתוב ש"וירד השם על הר סיני", או אז התבטלה הגזירה.

התמיהה:

על הגזירה הזו וביטולה, נבקש להבין שני דברים עיקריים. ראשית, במה התבטא החילוק הזה? ושנית, אולי הכי חשוב, מה אירע במתן תורה שפתאום החיבור בין מעלה ומטה התאפשר, והרי לו הפרדתם כה ברורה ונחוצה מתוקף רמתם, מה בדיוק השתנה?

הפתרון:

עד למתן תורה כל עניין קיום המצוות היה עניין רוחני בלבד, לא היה בו שום אלמנט של החדרת קדושה ואלוקות לחפצים הגשמיים. אמנם גם אז השתמשו בחפצים גשמיים למצוות, אבל היה זה רק ככלי נטול חשיבות שבאמצעותו תוכל המצווה להתקיים, אך לא היה בחפץ הגשמי כשלעצמו מטרה. בא מתן תורה והביא עמו בשורה חדשה: כעת בעת קיום המצוות החפץ הגשמי עצמו מקבל משמעות חדשה, זה לא סתם כלי. זה העניין - להחדיר אלוקות עד הדבר הגשמי, שהדבר הגשמי עצמו יהיה אלוקות. אמנם כלפי חוץ הוא עדיין נראה גשמי, אך זו בדיוק המטרה שנראה בגאולה השלימה, שאלוקות ורוחניות יבצבצו מתוך הדברים הגשמיים עצמם.

ומדוע עד מתן תורה זה לא אירע? משום שדווקא אחרי מתן תורה החל להאיר אור רוחני גבוה ועליון הרבה יותר, ודווקא מתוקף גבהותו נתנה האפשרות לחבר כאלה שני הפכים של גשמיות ורוחניות יחד.

מכך מובן ומסיקים לנו עד כמה המצוות שמקיימים לנו היום אחרי מתן תורה משפיעים על העולם הזה, ואיזה אורות גבוהים ומיוחדים הם ממשיכים.

היא רצה במהירות לכיוון הקולות וחילצה את היד של חיוש המייבבת שנתקעה בחריץ שבין ארון המשחקים לרצפה אחרי שניסתה להוציא משם משהו... היא הגיעה את הקטנה וחזרה למטבח. כשנכנסה למטבח נתקלה בטעות בדרך במטאטא שעמד בצד, המטאטא נפל על השיש ופגע בשקית הקמח שעמדה שם פתוחה, והקמח כולו נשפך על הרצפה. היא זינקה וניסה לתפוס את השקית, אבל במקום לתפוס אותה נתקע בארון בחוזקה ונפלה מלוא קומתה ארצה כשמעליה נופלים בקול רעש גדול שני

סירים ומחבת, וכאילו כדי להשלים את התפאורה נשפך גם השמן באלגנטיות מלמעלה... רחלי התרוממה והביטה סביבה בייאוש, איך היא גומרת עם כל העסק הזה? הוא הסתכל במתכון וראתה שנשאר רק להוסיף פירות יבשים חתוכים. היא הוציאה מהמקרר את שקית הפירות היבשים והחלה לחתוך לקוביות קטנות כמו שהורה המתכון, משמשים, אננס, שיזפים, תמרים... כמובן בדקה הייטב לאור השמש כל פרי מתולעים לפני שחתכה אותו, שלא

יכשלו חלילה באיסור אכילת תולעים. היא הדליקה את התנור והכניסה את העוגה. סוף סוף. ואז נפתה לטפל גם בבגאן שיצרה. הדליקה מוזיקה סוערת והסתערה על המטבח במרץ. שטפה כלים, טאטאה את הרצפה ואפילו העבירה ניגוב קצר... לאחר דקות ארוכות המטבח שינה את צורתו, ורחלי עמד והסתכל סביבה בהנאה. העוגה

בדיוק נהייתה מוכנה כשהדלת נפתחה לרווחה ואבא ואמא נכנסו עם ירין וליאת, זוג מקורבים מהבית חב"ד. "שלווים! וואו רחלי איזה יופי! מה הכנת לנו?" נכנסה אמא למטבח, "עוגה!! ממש השגחה פרטית! איך ידעת שיש היום לליאת יום הולדת והזמנו אותם לארוחת ערב? פחדתי שלא יהיה לי מה להגיש לשולחן..." רחלי הייתה מאושרתתת):

האם תדעו איזו הלכה מסתתרת?

רחלי חפרה במגירה דקה ארוכה עד ששלפה משם את ספר המתכונים של אמא והחלה לדפדף בו. תמיד אהבה להתנסות ולהכין דברים במטבח, והיום אבא ואמא נסעו לפגישה חשובה ויחזרו מאוחר. והיא החליטה לנצל את ההזדמנות ולהכין לכולם הפתעה במטבח מעשה ידיה להתפאר. "דגים בנוסח מרוקאי, לא. לביבות ברוקולי, לא. מרק עגבניות, לא. פשטידת קישואים, רק לא זה! קציצות בשר של סבתא, לא. אז מה כן???" פתאום צד את עיניו מתכון לעוגת פירות יבשים מיוחדת של סבתא.

"זהו זה! זו עוגה שכולם אוהבים והיא מתאימה במיוחד לחודש שבט, ויש בבית הרבה פירות יבשים שאבא ואמא הזמינו מהארץ לכבוד ט"ו בשבט... אז קדימה לעבודה!" היא חגרה את הסינר הארוך של אמא, הפשילה שרוולים וניגשה במרץ למלאכה.

"2 כוסות קמח, 7 כפות שמן ו - אופס, 4 ביצים!" פתח את המקרר בתנופה ואת אשר יגורה לו בא לו, על המדף נחה לה בשלווה ביצה אחת נחמדה, לא שתיים ובטח שלא ארבע. למה לא עלה בדעתה שצריך לבדוק קודם אם יש חומרים??!! מה היא תעשה עכשיו? לשנות מתכון אי אפשר, היא כבר התחילה. רגע, אולי אפשר להלוות מהשכנים? על ביצים לא צריך הכשר... היא בקשה משמוליק לדפוק אצל לירנה השכנה שלהם ולהלוות ממנה 3

ביצים, היא אומנם לא יהודיה אבל תמיד אוהבת לעזור להם. באחת מהביצים היה דם, אבל לא היה לו עצבים לצאת להלוות שוב, 3 יספיקו... היא החליטה והמשיכה הלאה: "כוס סוכר, כפית אבקת אפיה, כוס שמן", בארון עמדו בקבוק שמן קנולה ובקבוק שמן זית, רחלי התלבטה איזה מהם מתאים למתכון, ובסוף התפשרה על חצי חצי.

"רחליייייי!!!!!!" צעקות מחדר הילדים הקפיצו אותה ממקומה,

במדור זה תוכלו לנסות לשער מהי ההלכה שמסתתרת בספור נשמח מאד אם תשתפו אותנו במסקנות שלכן.

hebrew@myshliach.com

ההלכה הקודמת:

אהבת ישראל... כל הדברים שאדם רוצה שיעשו לו אותם אחרים - מצוה עליו לעשות לאחיו מישראל

תודה רבה לשלוחים ששלחו אלינו את התשובה:

מושקא בוטמן - קומבודיה
יהודית ליצמן - קוריאה
מושקא חבבו - בלרוס
זלמן בוטמן - קומבודיה
חסי מנדלזון - אוקריינה
מנחם ליצמן - קוריאה
שיינא חווה סגל - אוקריינה

ניסן / ניסן

לא מתבלבלים (ב)

מה לומדים מהרבנית

כשעה וחצי בסך הכל ארכה העדות. לא הייתה אבן שנשארה על הבן מבלי שנגעו בה. מכל הכיוונים ניסו עורכי הדין להערים ולהקשות, הם שאלו את אותן השאלות בכל מיני וריאציות שונות וכיוונים שונים - העיקר לבלבל ולנסות לחלץ איזו אמירה שתשמש לטובתם. אולם חרס עלה בידם. הרבנית, בחוכמתה כי רבה, ענתה על כל התשובות מבלי להניד עפעף, נשארה נאמנת לגרסתה ואף מוקש לא הצליח להכשיל אותה.

ואז הגיעה השאלה האחרונה בעדות, שבה עורכי הדין שאלו את ליבת העניין בצורה מפורשת, בלי להסתתר מאחורי צקצוקי מילים ומסכות מילוליים. "לדעתך, וכפי שהכרת את אביך", שאלו עורכי הדין, "למי היו שייכים הספרים, לו או לחסידים?"

הייתה זו שאלה גורלית. כל מילה שתוציא הרבנית מפיה תרשם ותחקק. אולם הרבנית - בלי כל התפעלות - ענתה באותו הטון שבה נשאה את כל דבריה. "הספרים שייכים לחסידים, משום שהרבי שייך לחסידים". ככה. פשוט. בלי לגמגם. בלי לנסות להסביר בפיתולי מילים. כל האמת הונחה על השולחן.

בשלב הזה הבינו כבר עורכי הדין כי עדות זו תשמש רק לרעתם, וזרקו הם את העטים שהחזיקו בידיהם על השולחן מרוב תסכול.

לימים, כאשר התפרסם פסק דינו של השופט,

השעה הייתה שעת ערב מוקדמת של שלהי חודש חשוון תשמ"ו. תחושה כבידה של רגישות וחשיבות אפפה את כל יושבי החדר, שבסך הכל מנו כמניין אנשים. במרכז תשומת הלב עמדה הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקה, שניגשה למסור את עדותה במשפט הספרים המפורסם.

מצד אחד של השולחן ישבו שני עורכי הדין של הצד הנתבע, ומולם ישבה הרבנית ע"ה. מלבדם נכחו בחדר עורכי הדין של אגו"ח; המזכיר הרב יהודא קרינסקי, שהגיע למקום על פי בקשת הרבנית, וכן כמה עובדים בודדים של בית המשפט שרשמו במהירות תוך כדי שיחה את מילות העדות. מי שהפתיעו בבואם ונכחו אף הם בעדות, היו אחות הרבנית עם בנה שגנב את הספרים, שמאז התפוצצה הפרשייה ניתקו כל קשר עם המשפחה. הרבנית אף לא הביטה לעברם. במרכז החדר הוצבה מצלמה שתיעדה את כל השיג והשיח בעדות, ובאמצעותה צפה לאחר מכן השופט בדברי הרבנית.

עורכי הדין של הצד-שכנגד הבינו שעדות זו עלולה תשחק לטובתם. ידעו הם בבירור כי לו יגרמו הם לרבנית לפלוט מהפה, אפילו בדרך אגב ובנוגע לדבר אחר, שלאביה הרבי הקודם היו חפצים אישיים משלו - יוכלו להשתמש בכך בכדי להוכיח את טענתם. ומשום כך השקיעו עורכי הדין מאוד בעדות זו ולא בחלו בשום אמצעי בכדי להכביד על הרבנית ולנסות לסבכה.

הנשיא עדיין נשאר הוא ומנהיג את בניו כמקודם ואף יותר מכך, ועד כמה שזה נוגע לכל אחד מעדת החסידים אף בשנה זו, לאור הידוע כי "החי יתן אל ליבו".

ומיד בהמשך לכך הביא הרבי את סיפור אדמו"ר הקודם אודות הצמח צדק שבאו אליו ואמרו לו "בואו ונחשוב חשבוננו של עולם", שתוכן השאלה היא לבוא ולחשב מה יהיה אחרי מאה ועשרים שנה, כאשר תתנתק הנשמה מן הגוף ותעלה למעלה. מיד לאחר מכן הוסיף הרבי, שמכיוון שסיפור זה סופר הרי זה הוכחה שהוא צריך להיות באופן של "יתן אל ליבו", והיינו שאף אנו נלמד ממנו לישמו, ולכן אמר הרבי כי צריך להבהיר הדיבור בפועל ממש, שיש בית דין צדק ויש משפיעים ויש חסידישע ליובאוויטשע רבנים והם אלה שצריכים לפסוק כאשר ישנם שאלות.

השיחה המשיכה, ובסך הכל ארכה כארבעים דקות, אולם החסידים היו - אם ניתן להתבטא כך - ממש מזועזעים מהדברים. כולם הבינו כי הרבי מדבר כאן על מצב של "אחרי ג' תמוז". אף פעם חסידים לא חשבו על כך או דיברו על כך, ופתאום כך הרבי בצורה כזו מוחלטת מבהיר את הנושא מה יש לעשות. לימים אף התברר שבאותו שבוע חתם הרבי על צוואתו הקדושה.

יתיר מבחיוהי

נמצאים אנו בימים אלה לקראת כ"ב שבט, יום ההילולא של הרבנית הצדקנית. בשיחה זו של ב' אדר שאותה כעת הזכרנו, השתמש הרבי בדבריה של הרבנית בכדי להסביר עד כמה שנשיאותו של נשיא הדור הינה דבר נצחי לעולם ועד.

מדברים אלה של הרבנית יכולים אנו וצריכים אנו לקבל מושג, עידוד וכוח אף כיום, עשרים וארבע שנה אחרי היום המר והנמהר של ג' תמוז. הרבי שייך לחסידים, אף אחרי הסתלקותו, ודברים אלה אף הובנו בשכלו של השופט הגוי שפסק את מה שכולנו יודעים שפסק. על פיהם.

שמחליט בצורה ברורה כי 'דין נצח' והספרים שייכים לאגודת חסידי חב"ד, הבחינו כולם כי אחד מהדברים העיקריים שגרמו לשופט להחליט כך, היו דבריה אלה של הרבנית.

כעת, בואו נעצור לרגע וננסה קצת להבין את המשפט הזה לעומק ואת הטמון בו. האם הוא מדבר נקודתית על חפצים, ירושות ודברים אישיים, או שיש בו אף מימד נרחב וגדול יותר שנוגע לכל פרט בחיינו? האם הוא רלוונטי אף עבורנו היום וצריך לימוד.

בואו ונחשוב חשבוננו של עולם

בואו ונפליג מעט ליותר משנתיים אחרי. התאריך הוא מוצאי שבת קודש פרשת תרומה של שנת תשמ"ח, ב' באדר. ימים ספורים לאחר שהסתיימה ה'שבעה' על הרבנית. המקום הוא ביתו הפרטי של הרבי שברחוב פריזינט בקראון הייטס.

תפילת ערבית מסתיימת והרבי ניגש אל הסטנדר הסמוך בכדי לפתוח בשיחת קודש. לכאורה דבר רגיל, איש לא משער איזו 'פצצה' הולכת לנחות ממש בקרוב על ראשי כולם. הקדיש מסתיים והרבי פותח בשיחה, וכבר בהתחלה מתמקד במשפט זה של הרבנית כי "הרבי והספרים שייכים לחסידים". במשפט זה, אמר הרבי, הבהירה הרבנית באופן גלוי, כי נשיאותו זו נשיא דורנו הינה דבר נצחי אף אחרי הסתלקותו. הרבי השתמש במשפט זה בכדי להסביר ולהרחיב עד כמה שגם אחרי הסתלקות

שאלות לשאיל

בפינה זו תוכלו להפנות שאלות לאחיכם השלוחים.

שאלות בענייני השליחות, שאלות בענייני הלימודים שלכם. ואפילו סתם שאלות כי אפשר.

זהו המקום בשבילכם!!

שאלות ותשובות ניתן לשלוח למייל
HEBREW@MYSHLIACH.COM